

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.707/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla az ifjú Dr. Horváth Tibor ügyvéd (4024 Debrecen, Petőfi tér 18. I/3. szám) által képviselt felperes neve címe) felperesnek, a **KC.** ügyvezető (címe) által képviselt I.rendű alperes neve. (székhelyű) I. rendű, a Dr. Oláh Tibor ügyvéd (4024 Debrecen, Iparkamara u. 6. szám) által képviselt ... Biztosító Zrt. (II.rendű alperes címe. szám) II. rendű, a Dr. Szeszák Gyula ügyvéd (4024 Debrecen, Iparkamara u. 6. szám) által képviselt III.rendű alperes neve (címe) III. rendű, IV.rendű alperes neve (címe) IV. rendű, V.rendű alperes neve (címe) V. rendű, VI.rendű alperes neve (címe) VI. rendű, **VII. rendű alperes neve** (címe) VII. rendű és **VIII. rendű alperes neve** (címe) VIII. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5. P. 21.722/2007/40. sorszámú rész- és közbenső ítélete ellen a felperes által 42. és a III-VIII. rendű alperesek által 41. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

rész- és közbenső ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

A felperes fellebbezési eljárási költségét 5.000 (Ötezer) forint általános forgalmi adót is magában foglaló 25.000 (Huszonötezer) forintban állapítja meg.

Kötelezi a III-VIII. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy külön felhívásra térítsenek meg az államnak 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen a rész- és közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az alperes által üzemeltett vendéglátóegységben 2004. december 31. napján, mások mellett szilveszteri összejövetel résztvevői voltak a felperes és a III-VIII. rendű alperesek, valamint a perben nem álló **BS** is.

A szilveszteri rendezvényhez az I. rendű alperes programot nem szolgáltatott, a **BS**ral kötött megállapodás alapján a helyszín, az étel- és italfogyasztás biztosítását vállalta.

Az I. rendű alperes felelősségbiztosítója a II. rendű alperes.

2005. január hó 1. napján 00 óra 30 perc körüli időben az összes jelenlévő vendég kiment a csárda előtt található, az I. rendű alperes tulajdonát képező parkolónak kiképzett területre, ahol egyes vendégek petárdát, míg a perben nem álló **BS** és a III-VIII. rendű alperesek ún. római gyertya elnevezésű pirotechnikai eszközt használtak, az utóbbit a használati útmutatótól eltérően kézből indítva és az előírt védőtávolságot be nem tartva. Az egyik római gyertyából származó lövedéktől a felperes jobb szeme sérült, maradandó károsodást szenvedett.

A felperes keresetében az I-VIII. rendű alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni sérülésével okozati összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletében megállapította, hogy a III-VIII. rendű alpereseket teljes és egyetemleges kártérítési kötelezettség terheli a felperest 2005. január hó 1. napján ért jobboldali szemsérülés következtében bekövetkezett hátrányokért. A felperes keresetét az I-II. rendű alperesekkel szemben elutasította. Kötelezte a felperest a II. rendű alperes javára 125.000 Ft perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolásában a **H-i** Rendőrkapitányság által gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tétlessel szemben lefolytatott és felfüggesztett nyomozás adatai, valamint az általa foganatósított bizonyítási eljárás adatai alapján megállapította, hogy a perbeli esetben az I. rendű alperes olyan jelleggel szilveszteri rendezvényt nem szervezett, mely a perbeli káreseményre vonatkozóan megalapozná a contractuális felelősségét. Az I. rendű alperes ugyanis kizárólag a helyszín és az étel- és italfogyasztás biztosítása tekintetében minősült a szilveszteri rendezvény szervezőjének, mely kötelezettségének eleget tett, a szilveszteri programot (zeneszolgáltatás, tűzi játék) nem ő szervezte.

Helytállási kötelezettsége delictuális alapon sem állapítható meg. Nem igazolt ugyanis az, hogy tudott volna arról, miszerint a rendezvény résztvevői pirotechnikai eszközt kívánnak felhasználni, illetve - amikor alkalmazottai útján ezt észlelte, - lehetősége nyílt volna azok felhasználásának megakadályozására.

A II. rendű alperes kártérítési felelőssége nemcsak az I. rendű alperes kártérítési felelőssége hiányában, hanem azért sem volt megállapítható, mert vele szemben a felperes közvetlenül kárigényt nem érvényesíthet.

A III-VIII. rendű alperesek helytállási kötelezettségét azonban megállapíthatónak találta. Ezt azzal indokolta, hogy a perben lefolytatott orvos-szakértői és pirotechnikai szakértői bizonyítás, valamint a nyomozati iratok között elfekvő szaktanácsadói nyilatkozat megfelelő szinten valószínűsítette azt, hogy a felperes jobb szemének sérülését a III-VIII. rendű alperesek által működtetett római gyertya okozhatta. Az annak terén felmerülő bizonyítási nehézség nem releváns, hogy a III-VIII. rendű alperes, illetve a perben nem álló **BS** viszonylatában mely személy által felhasznált római gyertya volt ténylegesen a sérülés okozója, mert a római gyertyát valamennyien szabálytalanul használták, ezáltal magatartásuk együttesen idézte elő azt a veszélyhelyzetet, mely a felperes károsodásának

okává vált. Ezért a III-VIII. rendű alperesek kártérítési felelősségének jogalapja a sérülésből eredő felperesi nem vagyoni és vagyoni károkért a Ptk. 345. §-a és 344. §-a alapján egyetemlegesen fennáll. A felperes oldalán a Ptk. 340. §-a (1) bekezdése szerint felróható közrehatást a kár bekövetkeztében vagy a kár megelőzési kötelezettség terén nem látott megállapíthatónak. Ennek keretében értékelte, hogy a rendőrség által a nyomozati eljárás során készített, egymástól egyébként eltérő helyszínrajzok szerint a felperes közvetlenül a csárda bejárata előtt tartózkodott. Pozíciója miatt az elvárható körültekintés feltételezése mellett sem kellett számítania arra, hogy a pirotechnikai eszközt a felhasználók az épület felé irányítják.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és a III-VIII. rendű alperesek éltek fellebbezéssel.

A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az I. rendű alperes teljes és egyetemleges kártérítési felelőssége jogalapjának megállapítására irányult. Hangsúlyozta és bizonyítékot csatolt arra, hogy az I. rendű alperes működési engedélye szerint az üzlet nyitvatartási ideje mindennap 6-tól 23 óráig terjedt, és mivel a szilveszteri rendezvényre a nyitvatartási időt meghaladó nyitva tartásról bejelentéssel nem élt, a szilveszteri rendezvény zártkörű rendezvénynek minősül, melynek következtében az I. rendű alperes a szilveszteri rendezvény szervezőjének tekintendő. A **BS**ral erre kötött megállapodás alapján a felperes jogot szerzett arra, hogy biztonságos körülmények között tölthesse el a szilveszter estét. Az I. rendű alperes kötelezettsége kiterjedt arra, hogy nemcsak az üzlet területén, hanem az ahhoz kapcsolódó és azzal zárt egységet képező parkolóban is felügyelje az ott folytatott tevékenységet, és köteles lett volna megakadályozni a tiltott tűzijáték használatát.

A III-VIII. rendű alperesek azon okból kérték a kereset elutasítását, hogy adott esetben csak egy károkozó magatartásra vezethető vissza a felperes sérülése, ezért a többiek közös károkozásáért való felelősség alkalmazását a veszélyhelyzet közös kialakítása nem alapozza meg. A tényleges károkozó ugyanis nem helyettesíthető be a lehetséges károkozókkal, és sem a keresetben felhívott, sem az elsőfokú ítéletben hivatkozott eseti döntés - a tényállás különbözősége miatt - a III-VIII. rendű alperesek kártérítési felelőssége jogalapjának megállapításához analógia útján sem alkalmazható. A kár előidézésének módja, a károkozó személye az ügyben mindeztideig nem volt felderíthető. Az egyetemleges marasztalás jogszabályi feltétele, hogy a károsodáshoz vezető magatartások között szerves oksági kapcsolatnak kell fennállnia, és a következménynek előreláthatónak kell lennie, mely feltétel adott esetben nem állapítható meg.

Az ítélet tábla a keresetet a II. rendű alperessel szemben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette, a mindkét oldalról előterjesztett fellebbezéseket alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű alperes kártérítési felelőssége contractuális vagy delictuális alapon vizsgálendő, és egyik esetben sem áll fenn.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen és megalapozottan állapította meg az I. rendű alperes és a **BS** között létrejött szerződés tartalmát akként, hogy az csupán a helyszín, valamint az étel- és italfogyasztás biztosítására terjedt ki. A szerződés tartalma alapján az I. rendű alperesnek, illetőleg alkalmazottainak szerződéses felügyeleti

kötelezettsége a parkolóban zajlott tűzijátékra nem volt. **BS** egyébként nem a felperes és a résztvevő vendégek meghatalmazottjaként járt el a szerződés megkötésekor, hanem a saját nevében, és az I. rendű alperessel megállapodást követően szervezte meg az ott szilveszterező baráti társaságot. A per adatai alátámasztották az I. rendű alperes azon védekezését is, hogy az egyes résztvevők a fogyasztásukért önállóan fizettek, tehát a szolgáltatás igénybevételével és az ellenszolgáltatás megfizetésével önállóan kerültek az I. rendű alperessel szerződéses jogviszonyba, amelynek a tűzijáték megszervezése és annak felügyelete tárgya nem volt.

Az I. rendű alperest a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése és 339. §-ának (1) bekezdése alapján, tehát delictuális alapon sem terheli kártérítési kötelezettség a felperes sérüléséért, illetve az abból eredő nem vagyoni és vagyoni hátrányokért. Az I. rendű alperes jelenlévő alkalmazottjának lehetősége sem volt a római gyertya használati utasítás ellenes használatának megtiltására és megakadályozására. Az I. rendű alperes alkalmazottjának nem kellett ismernie a római gyertya szabályszerű használati módját, míg a III-VIII. rendű alpereseknek igen. Önmagában a tűzijáték és a római gyertya használata nem volt jogellenes, a jogellenesség az utasítástól eltérő használatban állt. Az I. rendű alperes nem követett el jogellenes magatartást, amikor a tulajdonában lévő parkolóban a tűzijátékot eltúrta, a használati módra pedig semmilyen befolyása nem lehetett. Az I. rendű alperes kártérítési felelőssége szempontjából teljesen irreleváns, hogy követett-e el vagy sem szabálytalanságot a nyitvatartási idő megtartása terén. Amennyiben szabálytalanul járt el, annak lehetnek közigazgatási jogkövetkezményei, a polgári jogi kártérítési felelősségének megítélése azonban független a nyitvatartási időtől.

Az I. rendű alperes kártérítési felelőssége szempontjából adott tényállás mellett irreleváns a rendezvény nyílt vagy zártkörű volta is. Ennek megítélése a per adatai alapján egyébként nem egyértelmű, **P.** határában ugyanis adott időpontban az útról betérő vendéggel számítás lehetősége csekély volt, ettől azonban a rendezvény még nem vált zártkörűvé. Elméletileg adott volt a lehetőség, hogy oda bárki betérjen. A felperes azon kereseti tényállítása valótlan, hogy meghívó alapján lehetett volna a rendezvényen részt venni.

A III-VIII. rendű alpereseknek a magatartásuk jogellenességét vitató fellebbezési érvelése megalapozatlan. Az elsőfokú eljárásban beszerzett pirotechnikai szakértői véleményt nem vitatták, és a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése a fellebbezésben annak kétségbe vonhatóságát kizárja. A római gyertya szabályszerű, előírás szerű használata - a fellebbezésben írtakkal ellentétben - technikailag nem lett volna kivitelezhetetlen. A büntetőeljárásban meghallgatott **MD** szakértő tanú, vallomásaiban elmondta, hogy a római gyertyát egyszer kell meggyújtani és egymás után 8 lövést ad le. Egy fixen rögzített karóhoz a földre kell letenni és kikötni, meggyújtani, majd azt követően 10-15 méterre hátrébb állni. 5-10 másodperces késleltetés után kezd működésbe lépni, így elég idő van a védőtávolság megtételére. Szabályszerű használat esetén elméletileg sérülést nem okozhat, nincs olyan nagy hatóanyag tartalma. Néhány méteren belül azonban súlyos sérüléseket okozhat.

A III-VIII. rendű alperesek mindegyike és a perbe nem vont **BS** a római gyertyát szabálytalanul működtette, a használati utasítást el sem olvasták vagy csak olyan mélységig, hogy hogyan kell azt meggyújtani. Tény, hogy a felperes sérülését csak egy lövedék okozhatta, ami származhatott a III-VIII. rendű alperesek, illetve **BS** által

működésbe hozott római gyertya bármelyikéből. A formállogika szabályai szerint valóban csak a ténylegesen sérülést okozó lövedék kiindulási pontjaként szolgált pirotechnikai eszközt működésbe hozó alperes tartozna kártérítési felelősséggel, a polgári jogi kártérítési felelősség azonban nem azonos a büntetőjogi felelősséggel. A polgári jogi kártérítési kötelezettségnek ugyanis számos közvetlen és közvetett, együttesen ható oka lehetséges. A kár okok közül jogi relevanciájuk azoknak van, amelyek alkalmazásával a polgári jogi kártérítési felelősség célja, azaz a jogsértő megbüntetése által gyakorolt prevenció hatás mellett a reparáció is megvalósul. Ez utóbbi arra irányul, hogy a károsultat ugyanolyan vagyoni helyzetbe hozza, amilyenben volna, ha a károsodás nem következett volna be.

Adott esetben nemcsak a sérülést okozó egy db lövedék a közvetlen kár ok, hanem a károsodás bekövetkeztére alkalmas veszélyhelyzet kialakulása is. Ez azzal valósult meg, hogy valamennyien szabálytalanul hozták működésbe a római gyertyát, amely után egymás magatartására ráhatásuk már nem volt. Közös károkozásról kell beszélni minden olyan esetben, amikor előre látható, hogy veszélyhelyzet alakul ki, ami baleset forrása is lehet. Adott eseten mind a veszélyhelyzet, mind az előreláthatóság fennállt, és annak kockázatát, hogy a konkrét károkozó személye nem állapítható meg, nem a károsult felperesnek kell viselnie. A többi károkozó ugyanis kevésbé látszik védelemre érdemesnek, mint a károsult. A teljes kártérítés biztosításának alapvető szempontja is a károsult mellett szól. Ezen kívül abban az esetben, ha a kárt közösen okozták, a reparáció mellett a megelőzés szempontjai is amellett szólnak, hogy a kárveszélyt a károkozók viseljék.

Mindezen szempontokra is figyelemmel az elsőfokú bíróság törvényesen és megalapozottan állapította meg a III-VIII. rendű alperesek egyetemleges helytállási kötelezettségét a felperes károsodásáért. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában felhívott eseti döntést is helyesen alkalmazta az alperesek kártérítési felelőssége jogalapját alátámasztó indokként.

A felperesnek a károkozásban való közrehatása nem állapítható meg. A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése, illetőleg 345. §-ának (2) bekezdése csak a károsult felróható és jogellenes magatartása esetén ad lehetőséget kármegosztás alkalmazására, s a felperes terhén ilyen nem állapítható meg. A büntetőeljárásban készült, az alperesek elhelyezkedését eltérően megjelölő helyszínrajzok a felperes tartózkodási helyét illetően egyezők, a felperes közvetlenül az épület előtt, a bejárat közelében tartózkodott, tőle sem a római gyertya szabályszerű használatának ismerete, sem a használat szabálytalanságának felismerése, sem a közvetlen veszélyhelyzet és a baleset előreláthatósága nem volt elvárható.

A felelősség jogalapja elbírálásakor nem alkalmazható az alperesi fellebbezésben hivatkozott Ptk. 346. §-a sem. E törvényhely ugyanis több veszélyes üzem találkozásakor a veszélyes üzemben keletkezett kárért való felelősséget szabályozza, aminek alkalmazása a felperes és a veszélyes üzemnek minősülő római gyertyákat működésbe hozó alperesek viszonylatában kizárt.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - az indokolásnak csupán a fellebbezés szükségeltette fenti kiegészítése mellett - lényegében helyes indokai alapján hagyta helyben a kifejtettek szerint.

A fellebbezési eljárásban az I. rendű alperes pernyertes lett, költsége azonban nem merült fel, ezért javára költségviselésről rendelkezni nem kellett.

A felperes és a III-VIII. rendű alperesek viszonylatában a felperes bizonyult a fellebbezési eljárásban pernyertesnek, ezért a Pp. 252. §-a (4) bekezdésének analóg alkalmazásával a fellebbezési eljárásban felmerült költségét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A §-a alkalmazásával csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt az összecszerűséget elbíráló érdemi határozatában.

A jogalap körében az alperesek fellebbezése alaptalan volt, ezért kötelesek a meg nem határozható pertárgyérték alapulvételével az 1990. évi XCIII. törvény 39. §-ának (3) bekezdése és 46. §-ának (1) bekezdése alapján számított, a per tárgyi illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak felhívásra utólag megtéríteni a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján.

A felperes fellebbezési illetékét a felperes költségmentessége folytán a hivatkozott IM. rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

D e b r e c e n, 2010. január hó 28.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő